

Ι Σ Π Α Ν Ι Α

Τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας ἀφιέρωσα εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια.

Ἡ μητρόπολις τῆς Γρανάδας, ἀξίζει, κάλλιον ἀκόμη ἢ ἡ τῆς Μαλάγας, ἥτις ἐπίσης εἶνε ὡραία, νὰ περιγραφῇ μέρος πρὸς μέρος, ἀλλ' ἀρκεῖ πλέον ἀπὸ περιγραφῆς ἐκκλησιῶν. Ἐκτίσθη τὸ 1529 ὑπὸ τῶν καθολικῶν βασιλέων, ἐπὶ τῶν ῥειπίων τοῦ μεγάλου τζαμίου τῆς πόλεως, ἀλλ' ἔμεινεν ἡμιτελής. Ἐχει μίαν μεγάλην πρόσφυον μετρεῖς θύρας, ἥτις κοσμεῖται δι' ἀγαλμάτων καὶ ἀναγλύφων καὶ σύγκειται ἐκ πέντε ναρθήκων, χωρίζομένων ὑπὸ εἰκοσι πελωρίων κιόνων ἀποτελουμένων ἐκ δέσμης λεπτοτάτων στύλων. Τὰ παρεκκλήσια περιλαμβάνουν εἰκόνας τοῦ Μποκανέγρα, ἀγάλματα τοῦ Τορριζάνη, τάφους καὶ ἄλλα πολυτίμα ἀντικείμενα.

Ἀξιοθύμαστον πρὸ πάντων εἶνε τὸ μέγα παρεκκλήσιον, συγκείμενον ἐξ εἰκοσι κορινθιακῶν στύλων, διηρημένων εἰς δύο σειράς, ἐπὶ τῆς πρώτης τῶν ὑποίων ὑπάρχουν τὰ κολοσσαῖα ἀγάλματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων καὶ ἐπὶ τῆς δευτέρας μεγίστη κορωνὶς πλήρης κοσμημάτων καὶ κεφαλῶν χερουβεὶμ.

Ἀνωθεν ὑπάρχει κύκλος παραθύρων ἐκ χρωματιστῶν ὑάλων αἵτινες παριστῶσι τὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ, ὑπεράνω δὲ τούτων ἀνυψοῦνται δέκα μεγάλα τόξα, σχηματίζοντα τὸν θόλον τοῦ παρεκκλησίου.

Ἀφοῦ περιῆλθον ὅλα τὰ παρεκκλήσια καὶ ἡτοιμαζόμεν νὰ ἐξέλθω ἐκυριεύθην ὑπὸ τῆς ὑπόφιας ὅτι καὶ τι ἀκόμη ὑπελείπετο νὰ ἴδω. Δὲν εἶχον ἀναγνώσει τὸν Ὅδηρον καὶ οὐδεὶς μοῦ εἶχεν εἰπῇ τι, ἀλλ' ἡσθάνομην ἐντὸς μου φωνὴν τινὰ ἢ ὁποία μοῦ ἔλεγε: — Ζήτησον! — καὶ ἐζήτητον πράγματι διὰ τῶν ὀφθαλμῶν πανταχοῦ χωρὶς νὰ γνωρίζω τί ζητῶ. Ξεναγὸς πῶς με παρετήρησέ, με ἐπλησίασεν, ὅπως κάμνουν ὅλοι, λάθρα, ὡς δολοφόνος καὶ με ἠρώτησε με ὕψος μυστηριώδες:

— Quiere Usted algo? (Ἐπιθυμεῖτε τίποτε;)

— Ἐπεθύμουν, ἀπεκρίθην, νὰ μοῦ εἰπῇτε ἐάν ὑπάρχῃ τίποτε ἄλλο νὰ ἰδῇ κανεὶς εἰς τὴν μητρόπολιν ταύτην, ἐκτὸς ἐκείνων τὰ ὁποῖα φαίνονται ἀπ' ἐδῶ!

— Πῶς! ἀνέκραξεν ὁ ξεναγός, καὶ δὲν εἶδετε τὸ βασιλικὸν παρεκκλήσιον;

— Τί ὑπάρχει εἰς τὸ βασιλικὸν παρεκκλήσιον;

— Τί ὑπάρχει; καράμπα! Τίποτε ὀλιγώτερον ἢ οἱ τάφοι τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλας τῆς Καθολικῆς!

Ἦθελον νὰ τὸ εἶπω! Εἶχον εἰς τὸν νοῦν ἐτοίμην τὴν θέσιν διὰ τὴν ιδεάν αὐτὴν καὶ ἡ ιδέα ἔλειπε! Βεβαίως οἱ καθολικοὶ βασιλεῖς ἔπρεπε νὰ ἦσαν ἐνταφιασμένοι ἐν Γρανάδα, ὅπου ἡγωνίσθησαν κατὰ τὸν τελευταῖον ἱπποτικὸν πόλεμον καὶ ὅπου ἔδωκαν εἰς τὸν Χριστόφορον Κολόμβον τὴν ἐντολὴν νὰ ὀπλίσῃ τὰ πλοῖα, τὰ ὁποῖα τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸν νέον κόσμον! Ἐτρεξα ἀμέσως εἰς τὸ βασιλικὸν παρεκκλήσιον, προπερευμένου τοῦ ὑποσκάζοντος ξεναγοῦ γέρον τις σκευοφύλαξ μᾶς ἤνοιξε τὴν θύραν τοῦ σκευοφυλακίου, καὶ προσέτω με ἀφῆση νὰ εἰσέλθω ὅπως ἴδω τοὺς τάφους, με ὠδήγησεν ἐμπροσθεν σκευοθήκης τινὸς ὑαλίνου, πλήρους πολυτίμων ἀντικειμένων καὶ μοῦ εἶπε:

— Θὰ γνωρίζετε βεβαίως ὅτι ἡ Ἰσαβέλλα ἡ Καθολικὴ, διὰ νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸν Χριστόφορον Κολόμβον τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν πλοίων του χρήματα, μὴ δυναμένη νὰ εὕρῃ τοιαῦτα ἐπειδὴ τὰ ταμεῖα τοῦ Κράτους ἦσαν κενά, ἐνεχυρίασε τὰ κοσμήματά της.

— Ἐ, λοιπόν; ἠρώτησα ἐναγωνίως, καὶ προμηνεύων

τὴν ἀπάντησιν, ἡσθάνομην παλλομένην τὴν καρδίαν μου.

— Λοιπόν, ἀπήντησεν ὁ σκευοφύλαξ, ἡ θήκη ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ Βασίλισσα εἶχε κλείσει τὰ κοσμήματά της διὰ νὰ τὰ ἐνεχυριάσῃ, εἶνε αὕτη.

Οὕτω δὲ λέγων ἤνοιξε τὴν σκευοθήκην, ἔλαθεν αὐτὴν καὶ μοι τὴν ἐνεχείρισεν.

ὦ! ἂς λέγουν ὅ,τι θέλουν οἱ γενναῖοι καρδοὶ ἄνθρωποι! δι' ἐμὲ αὐτὰ εἶνε πράγματα τὰ ὁποῖα με κάμνουν νὰ τρέμω καὶ νὰ κλαίω! Ἦγγισα τὴν θήκην ἥτις περιεῖχε τοὺς θησαυροὺς διὰ τῶν ὑποίων ὁ Κολόμβος ἡδυνήθη νὰ ἀνὰ κλύψῃ τὴν Ἀμερικὴν! Κάθε φορὰν ὅπου ἐπαναλαμβάνω αὐτὰς τὰς λέξεις τὸ αἷμά μου συντράσσειται! Καὶ προσθέτω. — Τὴν ἡγγισα με αὐτὰς τὰς χεῖρας, — καὶ παρατηρῶ τὰς χεῖράς μου.

Ἡ σκευοθήκη ἐκείνη περικλείει προσέτι τὸ ξίφος τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου, τὸ στέμμα καὶ τὸ σκήπτρον τῆς Ἰσαβέλλας, ἐν βιβλίον περιέχον τὰς ἐκκλησιαστικὰς λειτουργίας καὶ ἄλλα τινὰ κοσμήματα τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασίλισσης.

Εἰσῆλθον εἰς τὸ παρεκκλήσιον, μεταξὺ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ μεγάλου τινὸς σιδηροῦ κιγκλιδώματος, ὅπερ διαχωρίζει τὸν ἐπίλοιπον χώρον, ἐμπροσθεν δύο μεγάλων μαρμαρίνων μαυσωλείων, κοσμουμένων δι' ἀγαλματίων καὶ ἀναγλύφων μεγάλης ἀξίας, ἐφ' ἐνὸς ἐκ τῶν ὑποίων κατὰκεινται τὰ ἀγάλματα τοῦ Φερδινάνδου καὶ τῆς Ἰσαβέλλας, ἐνδεδωμένων τὰς βασιλικὰς αὐτῶν στολὰς, μετ' ὁ στέμμα, τὸ ξίφος καὶ τὸ σκήπτρον, ἐπὶ τοῦ ἄλλου τὰ ἀγάλματα δύο ἄλλων πριγκίπων τῆς Ἰσπανίας καὶ περὶ τῶν ἀγαλμάτων, λέοντες, ἄγγελοι, οἰκόσημα καὶ διαφόρα κοσμήματα παρουσιάζοντα ἐν συνόλῳ εἰκόνα βασιλικῆς αὐστηράν καὶ μεγαλοπρεπῆ.

Ὁ σκευοφύλαξ ἤναψε ἓνα πυρσὸν καὶ δεικνύων μοι εἰδός τι καταρράκτου, τοποθετημένου μεταξὺ τῶν δύο μαυσωλείων, με παρεκάλεσε νὰ ἐγείρω τὸ κάλυμμα διὰ νὰ κατέλθω εἰς τὸ ὑπόγειον. Ὁ ξεναγός με ἐβασίλευσεν, ὁ σκευοφύλαξ κατήλθε καὶ ἐγὼ τὸν ἠκολούθησα, διὰ στενῆς τινὸς κλίμακος, μέχρι μικροῦ τινος ὑπογείου ὀρυκτοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἦσαν πέντε μολύβδινα κιβώτια, τὰ ὁποῖα περιέζωνον σιδηρὰ στεφάνια, καὶ ἐπὶ ἐκάστου ἐκ τῶν ὑποίων ὑπῆρχον δύο ἄρχικα γράμματα καὶ ὑπεράνω αὐτῶν στέμμα.

Ὁ σκευοφύλαξ ἐχαμήλωσε τὸν πυρσὸν καὶ ἐγγίζων τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, καὶ τὰ πέντε, μοῦ εἶπε με φωνὴν βραδείαν καὶ σοβαράν:

« Ἐνταῦθα κεῖται ἡ μεγάλη βασίλισσα Ἰσαβέλλα ἡ Καθολικὴ. »

« Ἐνταῦθα κεῖται ὁ μέγας βασιλεὺς Φερδινάνδος. »

« Ἐνταῦθα κεῖται ὁ βασιλεὺς Φίλιππος-ὁ Α'. »

« Ἐνταῦθα κεῖται ἡ βασίλισσα Ἰωάννα ἡ τρελλή. »

« Ἐνταῦθα κεῖται ἡ Δόνα Μαρία, κόρη τῆς, ἀποθανοῦσας ἐν ἡλικίᾳ ἐννέα ἐτῶν. »

« Ὁ Θεὸς ἂς τοὺς συγχωρήσῃ ὅλους. »

Καὶ ἐμπήξας τὸν πυρσὸν κατὰ γῆς, ἐσταύρωσε τὰς χεῖρας καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, ὡς νὰ ἤθελε νὰ με ἀφῆσῃ ἡσυχον εἰς τὰς ἰδίας μου σκέψεις.

Ἦδυνάτο τις νὰ πληρώσῃ τόμους πολλοὺς περιγράφων τὰ θρησκευτικὰ μνημεῖα τῆς Γρανάδας: τὸ περίφημον Μοναστήριον τῶν Δυτικῶν, τὸ Ἱερὸν-Ὄρος ὅπερ περικλείει τὰ σπήλαια τῶν μαρτύρων, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Ἰερωνύμου, ὅπου εἶνε ἐνταφιασμένος ὁ μέγας ἀρχηγὸς Γενζάλος τῆς Κορδύβης, τὴν μονὴν τοῦ Ἁγίου Δομίγκου ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἱ-

εροκριτοῦ Τορκουεμάδα, τὴν τοῦ Ἀγγέλου ἥτις περικλείει εἰκόνας τοῦ Κάνου καὶ τοῦ Μουρίλλου, καὶ ἄλλα πολλά, ἀλλ' ὑποθέτω ὅτι οἱ ἀναγνώσται μου θὰ ἐκουράσθησαν περισσότερον ἐμοῦ καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ἀπαλλάττω ἀπὸ τὴν σωρεῖν τῶν περιγραφῶν τούτων, αἵτινες πιθανῶς δὲν θὰ τοῖς εἰδῶν ἢ πολὺ συγκεχυμένην ἰδέαν τῶν πραγμάτων.

Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐμνημόνευσα τὸν τάφον τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ Γονζάλου τῆς Κορδύβης, ἃς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ μεταφράσω ἐπίσημόν τι ἔγγραφον, ἀρκετὰ περιεργόν, ἀναφερόμενον εἰς αὐτόν, ὅπερ μοι ἔδωκεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Ἀγίου Ἱερωνύμου σκευοφύλαξ τις, θαυμαστῆς τῶν ἀπορρωμάτων τοῦ ἥρωος ἐκείνου.

Τὸ ἔγγραφον εἶνε συντεταγμένον ἐν αἰδοι ἀνεκδότου ὡς ἐξῆς :

« Ἐκαστον βῆμα τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ Δὸν Γονζάλου τῆς Κορδύβης, ἦτο μία ἐφοδος καὶ ἐκάστη ἐφοδος μία νίκη. Ὁ ταφὸς αὐτοῦ ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἱερωνύμου τῆς Γρανάδας, ἐστολίσθη διὰ διακοσίων σημαίων, ὑπ' αὐτοῦ κυριευθεῖσων. Οἱ φθονεροὶ ἀντίζηλοι αὐτοῦ καὶ ἰδίως οἱ Θησαυροφύλακες τοῦ βασιλεῖος τῆς Νεαπόλεως, ἐν ἔτει 1506, ἔπεισαν τὸν βασιλέα νὰ ζητήσῃ λογοδοσίαν ἐκ μέρους τοῦ Γονζάλου περὶ τῆς χρήσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμε τῶν μεγάλων χρηματικῶν ποσῶν, τὰ ὁποῖα ἔλαβε παρὰ τῆς Ἰσπανίας διὰ τὰ ἔξοδα τοῦ ἐν Ἰταλίᾳ πολέμου, πράγματι δὲ ὁ Βασιλεὺς ὑπῆρξε τόσον μικρὸς ὥστε συνήνεσεν εἰς τοῦτο καὶ μάλιστα παρέστη αὐτοπροσώπως εἰς τὸ συνέδριον.

Ὁ Γονζάλος ἐδέχθη τὴν πρόσκλησιν ἐκείνην μεθ' ὑψίστης περιφρονήσεως καὶ ἐσκέφθη νὰ δώσῃ ἐν καλὸν μάθημα εἰς τοὺς θησαυροφύλακας καὶ εἰς τὸν Βασιλέα, καὶ νὰ τοὺς διδάξῃ πῶς πρέπει νὰ μεταχειρίζονται ἓνα κατακτητὴν Βασιλείαν.

Ἀπῆντησε μετὰ μεγίστης ἀδιαφορίας καὶ ἀταραξίας ὅτι θὰ ἐτοιμάζε τοὺς λογαριασμοὺς διὰ τὴν ἐπαύριον καὶ θὰ ἀπεδείκνυε τίς ἐκ τῶν δύο ἦτο ὀφειλέτης αὐτὸς ἢ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ὅπερ ἰσχυρίζεται ὅτι τῷ κατέβηκε ἑκατὸν τριάκοντα χιλιάδας σκεῦδα ὡς πρώτην δόσιν, ὀγδοήκοντα χιλιάδας σκεῦδα ὡς δευτέραν δόσιν, τρία ἑκατομμύρια ὡς τρίτην, ἑνδεκά ἑκατομμύρια ὡς τετάρτην, δεκατρία ὡς πέμπτην, καὶ ἐξηκολούθει οὕτω μνημονεύων ποσὰ ὁ σοβαρὸς, ὁ ἐρρινόφωνος καὶ μωρὸς γραμματεὺς ἐπισημοποιῶν πράξιν τόσῳ σπουδαίαν.

Ὁ μέγας Γονζάλος ἐτήρησε τὸν λόγον του προσήλθεν εἰς τὴν δευτέραν συνεδρίαν καὶ ἐξαγαγὼν τὸ ὀγκώδες βιβλίον εἰς τὸ ὅποιον εἶχε σημειώσει τὰς δικαιολογίας του, ἤρχισεν ἀναγινώσκῃ μετὰ μεγάλῃ καὶ στενωπρῇ φωνῇ τὰ ἐξῆς :

Διακοσίας χιλιάδας ἐπτακόσια τριάκοντα ἑξ δουκάτα καὶ ἑνέκα βασιλικά εἰς τοὺς μοναχοὺς, εἰς τὰς μοναχὰς καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς διὰ νὰ περκαλέσωσι τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ θριαμβοῦ τῶν Ἰσπανικῶν ὀπλων.

Ἐκατὸν ἑκατομμύρια εἰς πτύα, σκαπάνας καὶ πελέκει.

Ἐκατὸν χιλιάδας δουκάτα εἰς πυρίτιδα καὶ σφαίρας.

Δέκα χιλιάδας δουκάτα εἰς ἀρωματικὰ χειρόκτια διὰ νὰ προφυλάσσωνται οἱ στρατιῶται ἀπὸ τὴν δυσωδίαν τῶν πτωμάτων τῶν ἐχθρῶν, ἅτινα κατέκειντο ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ἐκατὸν ἑβδομήκοντα χιλιάδας δουκάτα εἰς ἀντικατάστασιν κωδῶνων, καταστραφέντων ἐκ τῆς συνεχοῦς κωδωνοκρουσίας διὰ τὰς διαρκεῖς νίκας ἡμῶν.

Πεντήκοντὰ χιλιάδας δουκάτα εἰς οἰνόπνευμα διὰ τοὺς στρατιώτας ἐν ἡμέρᾳ τινὶ μάχης.

Ἐν καὶ ἡμισυ ἑκατομμύριον δουκάτα πρὸς συντήρησιν αἰχμαλώτων καὶ τραυματιῶν.

Ἐν ἑκατομμύριον εἰς λειτουργίας καὶ δοξολογίας πρὸς τὸν Παντοδύναμον.

Τριακόσια ἑκατομμύρια εἰς μνημόσυνα διὰ τοὺς νεκροὺς.

Ἐπτακοσίας χιλιάδας τετρακόσια ἑνενήκοντα τέσσαρα δουκάτα εἰς κατασκόπους καί...

Ἐκατὸν ἑκατομμύρια διὰ τὴν ὑπομονὴν τὴν ὁποίαν ἔδειξα χθὲς ἀκούσας ὅτι ὁ Βασιλεὺς ἐζήτηι λογοδοσίαν παρ' ἐκείνου ὅστις τοῦ ἐχάρισε ἐν Βασίλειον.

Αὐτοὶ εἶνε οἱ περίφημοι λογαριασμοὶ τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ, τὰ πρωτότυπα τῶν ὁποίων εὐρίσκονται εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Κόμητος τῆς Ἀλτιμίρας.

Εἰς τῶν πρωτοτύπων λογαριασμῶν μετὰ τὴν αὐτόγραφον ὑπογραφὴν τοῦ μεγάλου ἀρχηγοῦ ὑπάρχει εἰς τὸ στρατιωτικὸν Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου, ὅπου φυλάσσεται μετὰ μεγάλης φροντίδος.»

(Ἔπεται συνέχεια).

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

Ἡ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΡΑΜΣΗ

Αἰγυπτιακὸν εἰδύλλιον.

Ἐν μεγάλῃ πεδιάδι τῆς Ἀνω Αἰγύπτου φυλὴ τις ἱερατική ἐξ Αἰθιοπίας ἐλθοῦσα, ἐθεμελίωσεν ἐπὶ τῶν δύο ὄχθων τοῦ Νείλου τὰς ἑκατομμύλους Θήβας, τὴν ΚΕ' πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδα. Ἡ πόλις αὕτη, ἀναθάλλουσα ἐπὶ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου ὡς λωτὸς γιγαντιαῖος ἐπὶ τῶν ποταμίων ὑδάτων, κατέστη πόλις λαμπροτάτη ἐπὶ τῶν βασιλείων τῆς δεκάτης ἐβδόμης δυναστείας μέχρι τῶν τῆς εἰκοστῆς. Ἐκυριεύθη δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Καμβύσου καὶ ἐλεηλατήθη ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος.

Τὴν σήμερον δὲ κεῖται κατεστραμμένη, σωρὸς χαλασμάτων καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐπικαθηνται τέσσαρες κῶμαι — ὡς τέσσαρες θῶες ἐπὶ βασιλικῷ τάφῳ. Ἡ Κερνάκ κατέχει τὸ τμήμα, ὅπερ πόλις τοῦ ναοῦ ἱερονόμαζεται. Ὑπὲρ τὰς καλύβας τῶν Φελλάχων τὰς ἐκ πηλοῦ καὶ λεπτοῦ τετρίμμενον ἀχύρου κατασκευασμένους σῶζονται ἐτι εἰς τὸ πείσμα τῶν αἰώνων καὶ τῆς ἀγριότητος τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν σεισμῶν λείψανα μνημείου λαμπροτάτου. Αἰθουσα δηλονότι εὐρεῖα, ἔχουσα μῆκος ποδῶν 419 μετὰ 134 κιώνων, ἥτις ἐχρησίμευεν εἰς τὰς γενικάς συνελεύσεις τῶν Πανηγυρίων, καὶ ὁ Πελώρις καὶ κεκολωμένος ἀνδριάς Ραμσῆ τοῦ Μεγάλου, β' βασιλέως τῆς ΙΗ' δυναστείας, ἵσταται ἐτι ἐν τῷ μέσῳ — περιβεβλημένος ὑπὸ τῶν μυστηριωδῶν ἐμβλημάτων καὶ τῶν ἀνυδῶν σφιγγῶν τῶν ἐχουσῶν λείοντος σῶμα καὶ προτομὴν γυναικός. Ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ τοῦ Κερνάκ κατῴκει μετὰ τῆς μητρὸς τῆς μεγαλόσωμος καὶ εὐμεροτάτης νεῆνις Φελλαχίς, ὀνόματι Νεφίς, τὴν ὁποίαν πάντες ἐπωνόμαζον κόρην τοῦ Ραμσῆ, διότι εἶχεν ἐν τῇ ὄψει ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸν ὁμώνυμον αὐτῇ Φαραῶ. Παρὰ τοὺς πόδας λοιπὸν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ραμσῆ διημέρευεν, ἔχουσα παρ' αὐτῇ καλῆθιν ἐκ φύλλων φοῖνικος πεπλεγμένον καὶ πλήρες χειμωνικῶν, καὶ ἀναμένουσα τοὺς περιηγητὰς καὶ τοὺς σοφοὺς αἰγυπτιολόγους.

Ἡμέραν τινὰ ἀπὸ τοῦ παλατίου Γουρνάχ ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Νείλου ὄχθης ἐράνη καταπλέον πλοῖαριον ἐρχόμενον πρὸς τὴν δεξιάν ὄχθην, φέρον δύο Ἀγγλους νεαροὺς, ἄνδρα καὶ γυναῖκα, διερχομένους τὴν πρώτην τῶν γάμων τῶν περιόδων. Ἀποβιβασθέν τὸ νεκρὸν ζεύγος διέβαινε τὸ μικρὸν δάσος τῶν φοινίκων, καὶ διὰ τῶν ἐρειπίων τῶν πυλώνων εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἶθυσαν, ἵνα περιπατήσῃ καὶ θαυμάσῃ.

Ἡ φελλαχίς, ἡ κόρη τοῦ Ραμσῆ, ἵστατο ἐκεῖ που ὀρθία ἐπὶ ἐπιστυλίου ἐν μέτρον ὑψηλότερον τοῦ ἐδάφους, οὐ μακρὰν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Φαραῶ, καὶ ἐστηριγμένα ἔχουσα τὰ νῶτα ἐπὶ τοῦ τοίχου παρ' αὐτῇ ἔκειτο τὸ ὀπωροφόρον καλάθιον τῆς. Ἐθεώρει δὲ τοὺς περιηγητὰς προσερχομένους, ἐν στάσει ἀφελῇ καὶ θαυμασίᾳ. Ὑψηλὴ, ραδινὴ καὶ λιγυρά, μόνον ἐνδύμα ἐφόρει ὑποκάμισον βαμβάκινον κυανοῦ χρώματος ἀνευ χειρῶν καὶ ἀφελῶς ἄμα δὲ καὶ ἀμελῶς ἀνοικτόν